

Referat fra møde i taskforce for udtagning af lavbundsjerde den 27. september 2022

Deltagerliste:

Kristine Elisabeth Mulbjerg, Miljøstyrelsen
Kjeld Lundager Jørgensen, Naturstyrelsen
Erik Jørgensen, Landbrug & Fødevarer
Irene Asta Wiborg, SEGES
Jannik Seslef, Assens Kommune
Jan Pedersen, Varde Kommune
Susanne Mortensen, Limfjordsrådet
Gunilla Ørbech, Kommunernes Landsforening
Maria Ramsgaard Hansen, Kommunernes Landsforening
Sanne Lisby Eriksen, Landbrugsstyrelsen
Mette Hyldebrandt-Larsen, Landbrugsstyrelsen
Signe Warncke Søndergaard, Landbrugsstyrelsen
Nina Andrea Langseth, Landbrugsstyrelsen – referent

Referatet afspejler drøftelser gjort på mødet og er ikke nødvendigvis et udtryk for, hvordan der skal følges op på de enkelte punkter eller Landbrugsstyrelsens holdning.

1. Velkomst

- Der bydes velkommen til nye medlemmer i taskforcen fra Naturstyrelsen, Assens Kommune, Varde Kommune, Limfjordsrådet og Landbrugsstyrelsen.

2. Siden sidst

- Taskforcen påbegyndte arbejdet med barrierelisten på sidste møde. Sekretariatet har samlet alle input til barrierelisten i et foreløbigt udkast, som er sendt ud til medlemmerne forud for mødet i dag.
- Landbrugsstyrelsen har lanceret hjemmesiden udtagning.dk til kommunikation om udtagningsindsatsens fremdrift og organisering.
- Ekspertgruppen er nu nedsat og har afholdt første møde.

3. Organisering af udtagningsindsatsens øvrige arbejdsgrupper og relation til taskforcen

- Der gives en kort præsentation til de forskellige arbejdsgrupper, som alle arbejder med udtagningsindsatsen og dermed er relateret til taskforcens arbejde.
- National styregruppe
 - Styregruppen er overordnet for hele indsatsen og består af staten og interesseorganisationer. Styregruppen arbejder strategisk med indsatsen og sikrer fælles opbakning og problemhåndtering. Styregruppen skal overvåge fremdriften og drøfte behov for justeringer af rammerne for at sikre, at målene bliver indfriet. Styregruppens arbejde ligger i forlængelse af den nationale styregruppe for de kollektive virkemidler, men udvides til at følge hele udtagningsindsatsen. Taskforcen refererer til den nationale styregruppe.
- Taskforce

- Taskforcen skal afdække og identificere udfordringer for udtagningsindsatserne og identificere mulige løsninger. Taskforcen kan videreformidle problematikker til løsning andre steder fx. styregruppen og ekspertgruppen. Taskforcen beskæftiger sig med problemer relateret til både klima- og kvælstofsindsatsen.
- Ekspertgruppe
 - Ekspertgruppen skal i 2023 komme med konkrete anbefalinger til realisering af ambitionen om udtagning af 100.000 ha lavbundsjorder. Ekspertgruppen består af eksperter og personer med kendskab til de konkrete udfordringer. Der nedsættes en følgegruppe til ekspertgruppen med repræsentanter fra bl.a. interesseorganisationer og staten.
- Udtagningskonsulenter
 - Udtagningskonsulenterne skal sammen med kommunerne/VOS'erne understøtte udtagningsindsatserne lokalt. Udtagningskonsulenternes opgave er at facilitere og drive opstarten af udtagningsprojekter, hvor lodsejere selv kan ansøge om tilskud. Konsulenterne kan rådgive lodsejere om tilskudsmuligheder og bistå i ansøgningsprocessen. Midlerne til udtagningskonsulenter forventes udbudt via. Promilleafgiftsfonden i 2022.
- Vandoplandsstyregrupperne (VOS'erne)
 - VOS'ernes hovedopgave er pt. at udarbejde og koordinere en samlet vandoplandsplan for vådområdeindsatsen på tværs af kommuner inden for et hovedvandopland. Deres opgave udvides nu til også at omfatte planlægning og koordinering af den samlede udtagningsindsats på tværs af hovedaktørerne i det respektive hovedvandopland og valg af virkemidler i samarbejde med udtagningskonsulenter og projektejere. Derfor skal VOS'ernes deltagerkreds udvides, og der skal kapacitetsopbygges. Der lægges op til, at VOS-formandskommunerne kan søge om tilskud til kommunernes koordinerende og faciliterende arbejde, gennem en tilskudspulje på 20 mio. kr. hos Miljøstyrelsen.

4. Procesplan med milepæle og målsætninger om fremdrift

- Sekretariatet går i gang med at udarbejde et kommissorium for taskforcen, da dette blev efterspurgt på sidste møde.
- I tillæg til kommissoriet kan der udarbejdes en procesplan med målsætninger for arbejdet.
- Sekretariatet har udarbejdet et udkast til milepæle for taskforcens arbejde, som blev gennemgået. Sekretariatet laver et nyt udkast på baggrund af input fra taskforcens medlemmer med udgangspunkt i at løsning/videreformidling af barrierer foregår løbende og, at en foreløbig barriereliste er færdig i februar 2023.

5. Principper for barrierelisten

- For at komme videre med arbejdet på barrierelisten er der behov for at drøfte principper for listen samt afstemme arbejdsprocessen.
- Hvad er en barriere, og hvilke barrierer kan taskforcen løse?
 - Nogle barrierer kan være vanskelige for taskforcen at finde løsninger på. Hvis løsningen på barrieren er ændring af anden lovgivning, så er dette i højere grad politiske beslutninger og afvejning af forskellige hensyn, som ligger uden for taskforcens regi.
 - Det drøftes, hvilke barrierer der skal være på listen, og hvorvidt barrierer som taskforcen ikke selv kan løse kan udgå af barrierelisten. Det blev aftalt at alle barrierer som udgangspunkt skal medtages. Barrierer skal dog sorteres efter, hvor de kan løses henne – fx styregruppen, ekspertgruppen, taskforcen eller andet sted.
 - Både store barrierer af generel karakter (fx §3-problematikken) og helt små projektnære barrierer bør medtages på listen. Det gælder også udfordringer relateret til

- minivådømrådeordningen. Det skal fremgå tydeligt, hvilke barrierer taskforcen reelt har mulighed for at afhjælpe.
- Taskforcen bør dog altid forholde sig konkret til de barrierer, som bliver meldt ind, for at vurdere, om de skal med på listen samt hvor de håndteres (styregruppe/ekspertgruppe/taskforce/andet).
 - Det bør også overvejes om nogle af de eksisterende barrierer kan skrives sammen.
 - Ændringer til barrierelisten siden sidst bør indgå som fast punkt på taskforcens møder.
- FAQ/hotline/rejsehold
 - Projektledere har behov for en kanal hvor barrierer kan meldes ind, så det sikres, at der er én indgang til problemløsning.
 - Det kan overvejes, om der kan oprettes en FAQ, som kan give hurtigt svar på spørgsmål omkring nogle af de mest udbredte problematikker. Denne kunne fx oprettes i regi af Miljøstyrelsen/Landbrugsstyrelsen og være tilgængelig på udtagning.dk.
 - Det bliver nævnt, at der er et behov for en hotline og et rejsehold til hjælp med konkrete udfordringer relateret til projekterne. Gerne på tværs af stat og kommuner.
 - Taskforcen har ikke selv mulighed for at udfylde denne rolle, da det kræver mere lavpraktisk erfaring, end der er i taskforcen.
 - Taskforcen aftaler at drøfte muligheder og strategi for etablering af rejsehold, hotline og FAQ på kommende møder. Dette kan evt. resultere i nogle anbefalinger, som kan forelægges styregruppen.
 - Hvordan skal barrierelisten skrives?
 - Når problematikken beskrives, bør der også beskrives forslag til løsninger. Dette gør det lettere at vurdere den videre håndtering/proces.
 - Det er vigtigt, at barrieren beskrives ordentligt fra afsenderen, i et sprog som er letforståeligt for alle. Det er vigtigt at huske på, at målgruppen er nogle, der ikke har et projektnært kendskab - fx styregruppen.
 - Det er vigtigt, at barrierer har en sigende overskrift, som tydeligt indikerer, hvad problemstillingen går ud på.
 - For hver barriere bør der desuden stå, hvilke(n) ordning(er) problematikken vedrører.
 - Barrierer skal kategoriseres alt efter, hvor de kan løses henne – fx styregruppen, ekspertgruppen, taskforcen eller andet sted – eller om der er behov for yderligere afklaring. Det aftales på møderne, hvilke barrierer der skal videreformidles og hvorhen.
 - Det som taskforcen ikke selv kan løse, skal over på en anden del af listen, så taskforcen kan holde fokus på de barrierer, som den selv kan løse.
 - Når taskforcen vurderer, at en barriere løses bedst et andet sted, skal barrieren videreformidles. Dette skal foregå skriftligt og det aftales på møderne, hvem i taskforcen, der er ansvarlig for at beskrive barrieren for modtageren.
 - Det er vigtigt, at der forsat holdes styr på videreformidlede barrierer. Der skal derfor aftales en deadline for tilbagemelding til taskforcen, herunder en tidshorisont for løsning.
 - Det er sekretariatets opgave at følge op på de videreformidlede barrierer. Det er vigtigt med svar retur når barrierer er blevet videreformidlet, herunder hvad løsningen er samt en begrundelse herfor.
 - Forventningsafstemning af taskforcen og sekretariatets arbejde
 - Sekretariatet sender bestillinger ud til medlemmerne, som forventes at bidrage aktivt med skriftlige input samt inddrage eget bagland i besvarelserne.

- Sekretariatet samler alle input til barrierelisten og kan om nødvendigt efterspørge uddybninger.
- Det er vigtigt, at medlemsorganisationernes input er gennemarbejdet, og inkluderer forslag til løsninger. Dette gør det lettere at vurdere videre håndtering/proces.
- Det er nødvendigt, at organisationerne skriver deres input direkte ind i barrierelisten, for at formatet bliver ensartet.
- Sekretariatet holder styr på status for barriererne, og fremdrift på barrierelisten skal afrapporteres i taskforcen.

6. Barriereliste

- Det blev foretaget en gennemgang af barrierelisten, med særligt fokus på, hvor de enkelte barrierer bedst håndteres henne. Taskforcens medlemmer blev desuden hver især bedt om at identificere de vigtigste barrierer.

7. Temadrøftelse – forenkling af projektproces

- En af de identificerede barrierer er, at der er lange processer i den nuværende LDP-ordning. For at kunne komme med forslag til håndtering af denne barriere, blev der taget temadrøftelse om – og i så fald hvor – der kan forkortes i processen.
- Taskforcen kom med følgende forslag:
 - Det er en udfordring, at der kun er to ansøgningsrunder årligt. Det ville forenkle processen, at man kunne sende ansøgninger ind løbende.
 - Det er en ulempe, at man skal søge to gange for hhv. forundersøgelse og etablering. På Klima-lavbundsordningen hos Miljøstyrelsen er det kun nødvendigt at søge ifm. forundersøgelsen. Det letter processen, at der kun er én indgang til ordningen.
 - Når der laves to udbud (ifm. både forundersøgelse og etablering) resulterer det i, at det ikke nødvendigvis er den samme rådgiver, som er tilknyttet de to forskellige projektfaser. Dette kan både forringe kvaliteten af forundersøgelsen, hvilken kan give benspænd i etableringsfasen. Samtidig kan det også være en fordel med nye øjne ifm. etableringsfasen. Det kan også lette presset på lodsejer, at der er to faser.
 - Det bør være muligt for projektejer selv at afgøre, om der ønskes et nyt udbud ifm. etableringsfasen.
 - De besværligere processer skyldes i høj grad EU-krav. EU-midler kan med fordel anvendes til kompensation, og så kan nationale midler anvendes til anlæg.
 - Det er vigtigt, at IT-systemet fungerer, så fejl heri ikke forlænger processen.
 - Det kan overvejes om udbud på konsulenter kan ligge under SKI-aftalen.
 - Kommunernes incitament for at ansøge kan øges, hvis den økonomiske risiko ifm. projekterne mindskes. Det gælder især risikoen for ikke at på kompenseret afholdte udgifter i realiseringsfasen på projekter, der falder. Det kan overvejes, om man kan trække dele af processen der på nuværende tidspunkt ligger i etableringsfasen, frem til forundersøgelsen – fx jordfordeling

8. Kommunikationsstrategi

- Der blev på sidste møde i taskforcen ytret ønske om, at taskforcen på dette møde kunne drøfte kommunikationsstrategi.
- Siden sidst er der som nævnt blevet lanceret hjemmesiden udtagning.dk, som kan bruges til kommunikation om udtagningsindsatsen.
- På udtagning.dk findes allerede en kort beskrivelse af taskforcens arbejde og opgaver. Denne kan evt. udvides, og der kan lægges et kommissorium op, samt referater fra taskforcens møder. Det kan også overvejes, om der kan laves et portræt af taskforcens

medlemmer til udtagning.dk, da dette forventes at blive gjort for ekspertgruppen. Der kan evt. også være kontaktoplysninger på medlemmerne.

- På hjemmesiden bør der være fokus på løste barrierer, for tydeligt at signalere fremdriften i arbejdet. Det skal overvejes, i hvilken form barrierelisten skal lægges ud på hjemmesiden for bedst at understøtte dette. Man kunne evt. overveje at lave en 'løsningsliste'.
- Landbrugsstyrelsen foreslår også, at der kommunikeres om fremdrift i barrierelisten på udtagning.dk.
- Kommunikationsstrategi vil fremover indgå som fast punkt på alle taskforcens møder. Her kan taskorcen i fællesskab blive enige om, hvilke punkter der særligt ønskes fremhævet fra mødet.
- Fokus fra dagens møde: Taskorcen arbejder på at konsolidere barrierelisten samt drøfte, på hvilket niveau de enkelte barrierer kan løses.

9. Evt.

Intet til eventuelt

10. Videre proces og næste møde

- Landbrugsstyrelsen udarbejder et mødereferat og sender rundt til taskforcens kommentering.
- Næste møde afholdes i november hos Landbrugsstyrelsen i Kolding.
- Det blev drøftet, om der var behov for flere møder end de kvartalsvisemøder, der oprindeligt er lagt op til. Der var enighed om, at flere møder kan aftales ad hoc. Ekstra møder kan evt. foregå online. Dog bør temadrøftelser som udgangspunkt foregå på møder med fysisk fremmøde.
- Taskorcen blev enige om at afholde to møder inden jul. Dvs. ét ekstra møde i december udover det allerede fastlagte møde i november.
- Der blev ytret ønske om, at de faste kvartalsvise møder lægges i kalenderen ét år frem i tid.
- De faste møder i taskorcen bør som udgangspunkt ligge et par uger inden møder i styregruppen.